

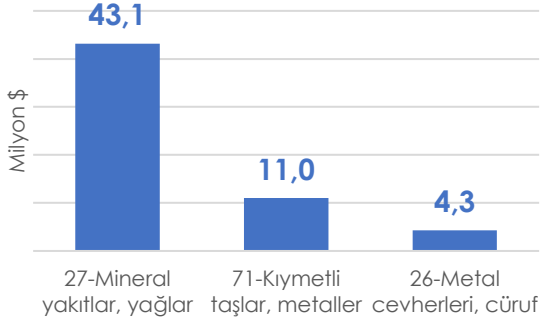
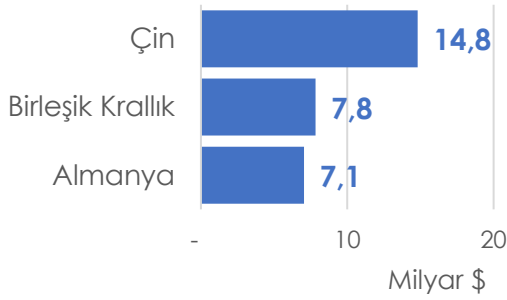
Kazakistan Ülke Bilgi Notu

KAZAKİSTAN ÜLKE BİLGİ NOTU

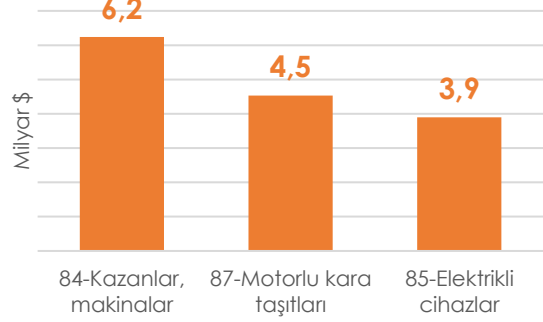
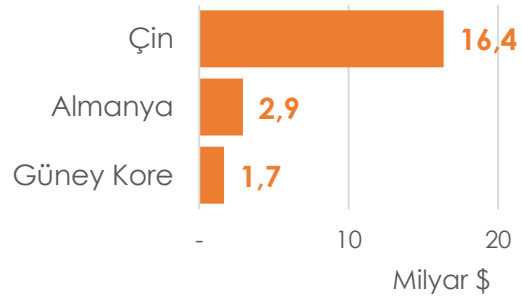

GSYH	197,1 milyar \$
GSYH BÜYÜME HIZI	%4,1
KİŞİ BAŞINA GSYH	10.106,7 \$
ENFLASYON	%8,0
İŞSİZLİK	%4,9
TİCARET ANLAŞMAMIZ	-

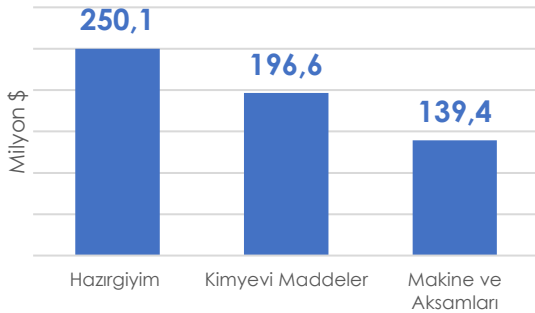
İHRACAT (2022) 76,0 Milyar \$

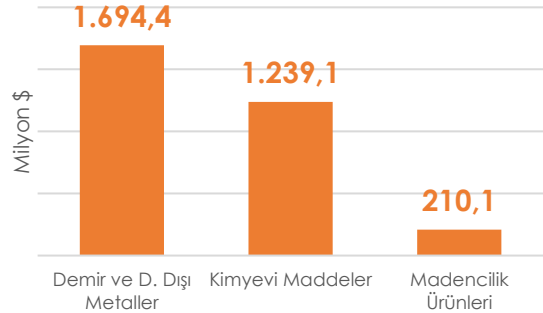
İTHALAT (2022) 36,4 Milyar \$

TÜRKİYE'NİN KAZAKİSTAN'A İHRACATI 1,6 Milyar \$ (2022)

TÜRKİYE'NİN KAZAKİSTAN'DAN İTHALATI 3,5 Milyar \$ (2022)

I-GİRİŞ

Genel Görünüm

Resmi Adı	Kazakistan Cumhuriyeti
Nüfus	19,5 milyon (IMF 2021)
Yüzölçümü	2.724.900 km ²
Dil	Kazakça
Başkent	Astana
Para Birimi	Kazakistan Tengesi (1 TRY = 19,00 KZT)
Yönetim Şekli	Başkanlık Tipi Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Kasım Jomart Tokayev
GSYİH	197,1 milyar \$ (IMF 2021)
Kişi Başına GSYİH	10.106,7 \$ (IMF 2021)
GSYİH Büyüme Hızı	%4,1 (IMF 2021)
Enflasyon Oranı	%8,0 (IMF 2021)
İşsizlik Oranı	%4,9 (IMF 2021)
Toplam İhracat	76,0 milyar \$ (TradeMap 2022)
Toplam İthalat	36,4 milyar \$ (TradeMap 2022)
Türkiye'nin Ülkeye İhracatı	1,6 milyar \$ (TÜİK 2022)
Türkiye'nin Ülkeden İthalatı	3,5 milyar \$ (TÜİK 2022)
Türkiye ile Ticaret Anlaşması	-

Değerlendirme

Kazakistan ekonomisinin temel yapısını ham petrol ile madencilik endüstrisi ve doğalgaz ihracatı oluşturmaktadır. Petrol ve gazdan elde edilen gelir, GSYH'nin üçte birinden fazlasını oluşturmaktadır. Petrol dışı sektörün gelişimi ise yavaştır.

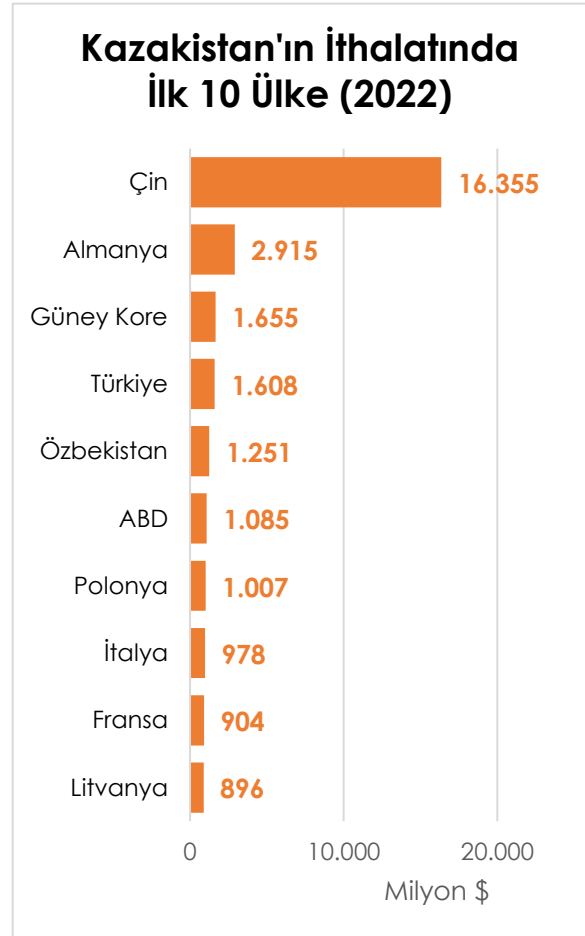
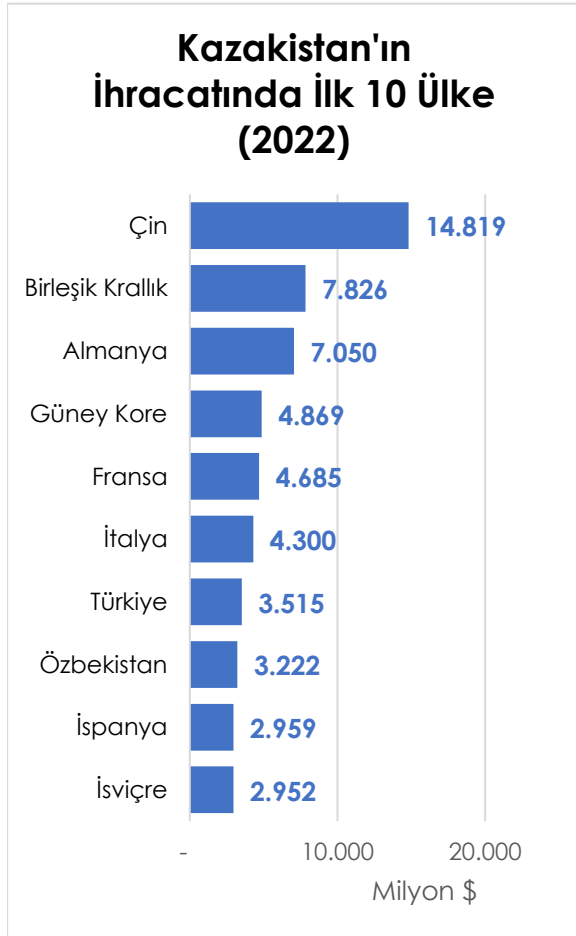
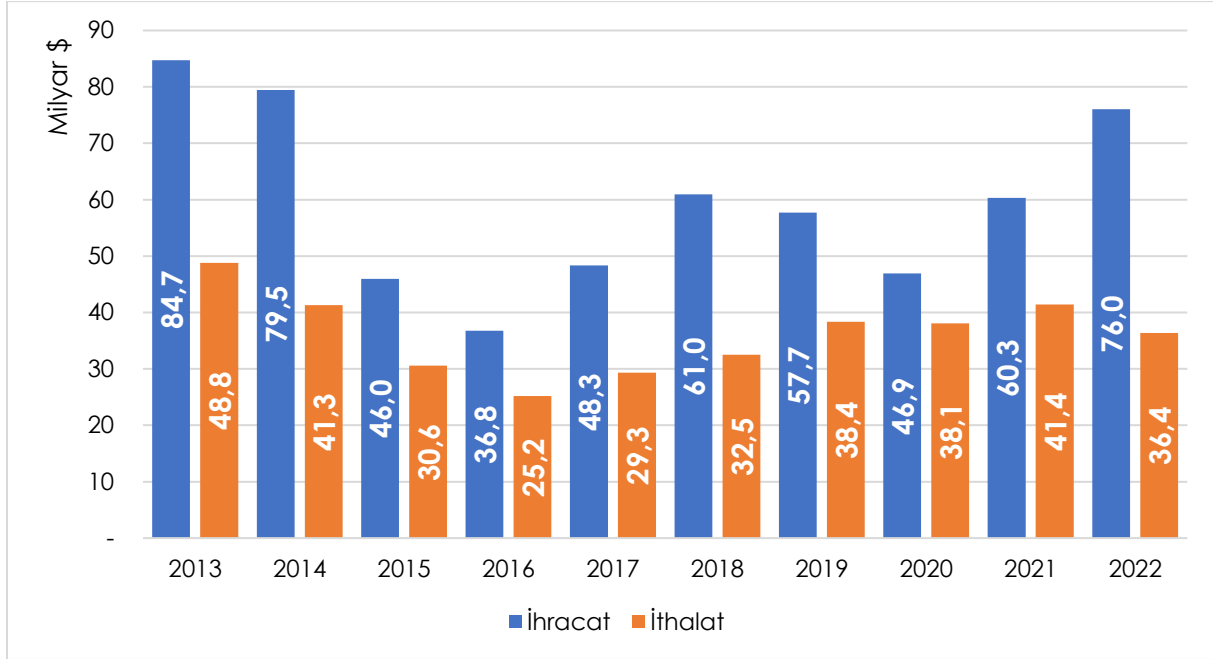
Ülkede ekonomik çeşitliliğin sağlanması ve bir sanayi altyapısının oluşturulması amacıyla çeşitli politikalar uygulanmaktadır. Kazakistan Cumhuriyeti'nin eski Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in öncülük ettiği "Nurlu Yol Ekonomi Programı" ile belirlediği uzun soluklu yol haritası çerçevesinde Kazakistan yer altı kaynaklarının ihracatına dayalı ekonomik model yerine sanayileşmesinde çeşitlendirmeyi hedeflemektedir. Kazakistan'da başta enerji ve tarım ürünlerinin işlenmesi olmak üzere çeşitli sanayi alanlarında yeni yatırımlarının önü açılmaya çalışılmaktadır. Son yıllarda sektörel bazda hizmet, inşaat ve eğitim faaliyetleri ile imalat sanayiinde artış gözlenmektedir.

Ülkede halihazırda 14 Özel Ekonomik Bölge bulunmakta olup, yatırımcı firmalara çeşitli vergi muafiyetleri, uygun faizli kredi tahsisleri başta olmak üzere çeşitli teşvikler sağlanmaktadır.

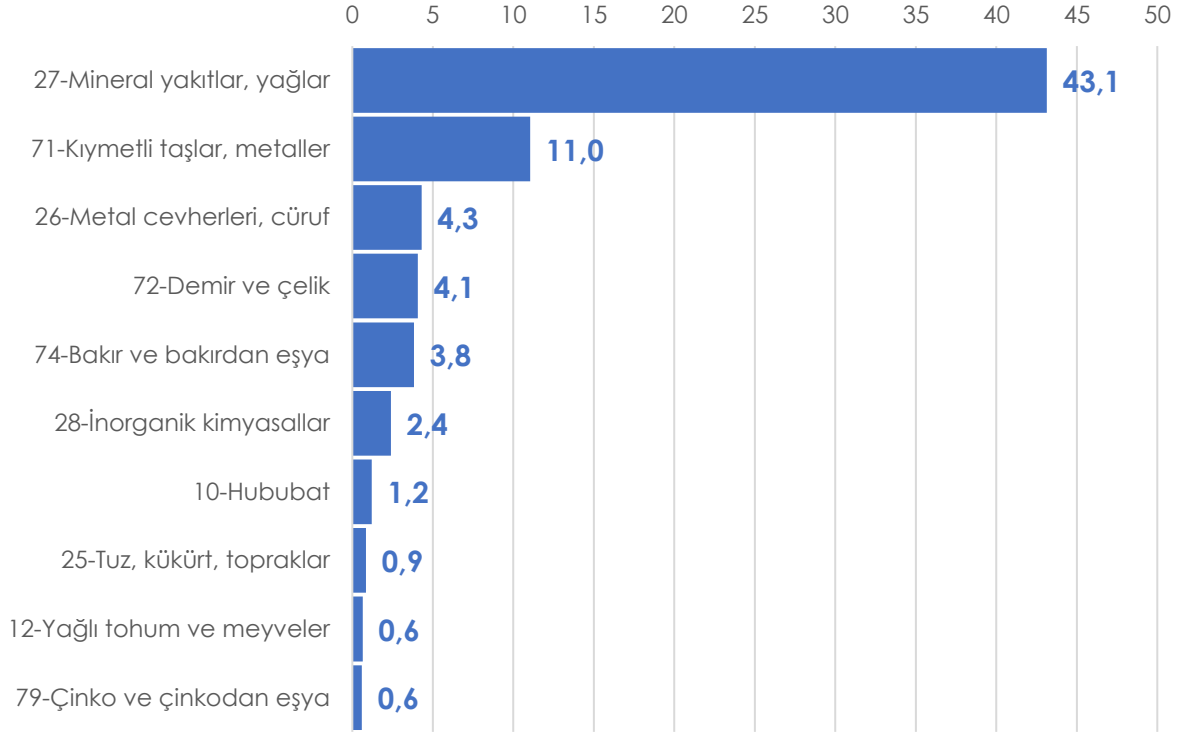
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

II-KAZAKİSTAN'IN DIŞ TİCARETİ

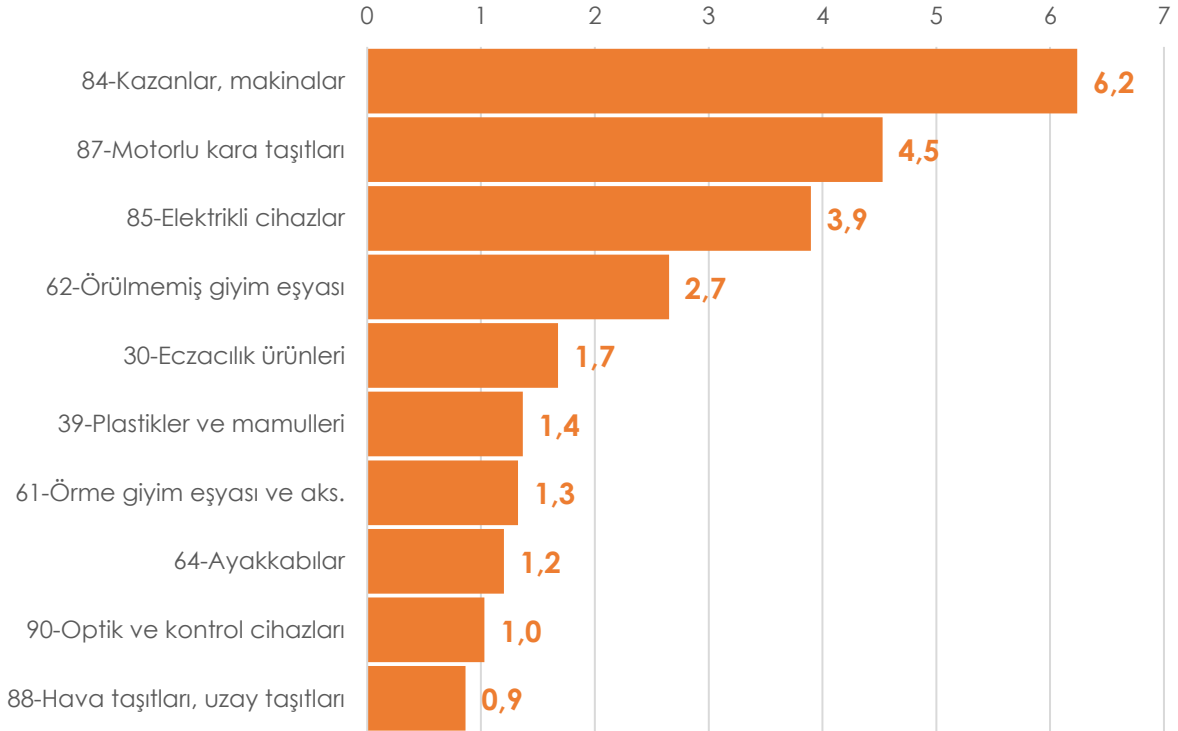
(TradeMap, 2013-2022)

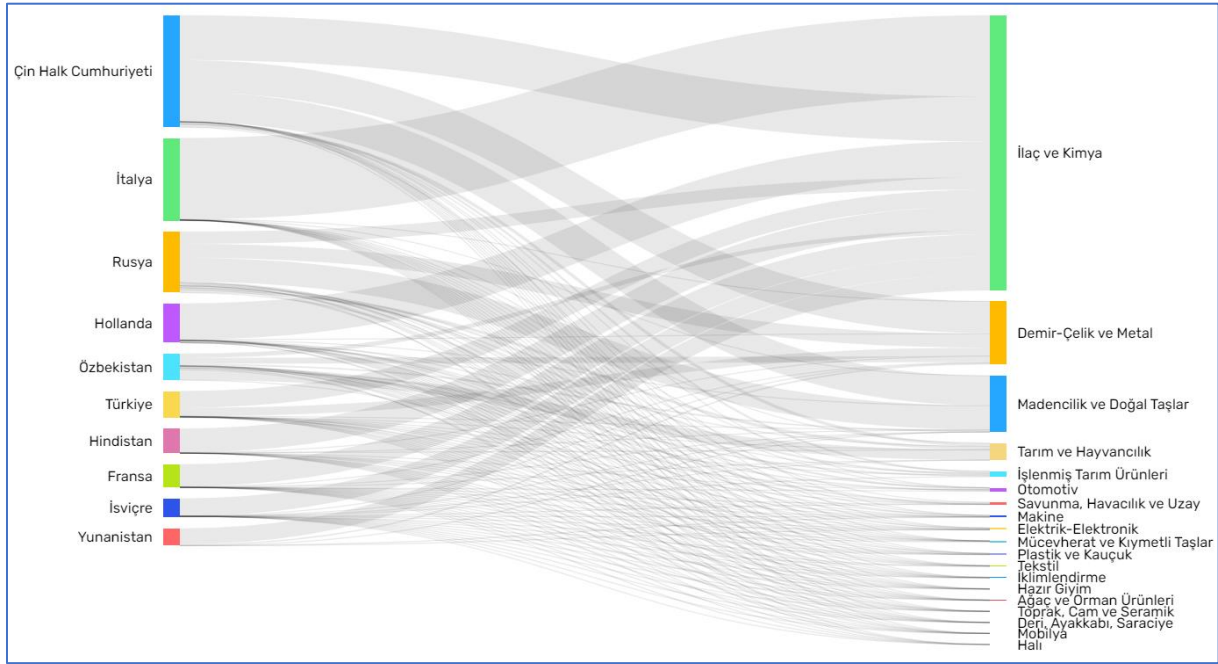
Kazakistan'ın İhracatında İlk 10 Ürün (2022-milyar \$)

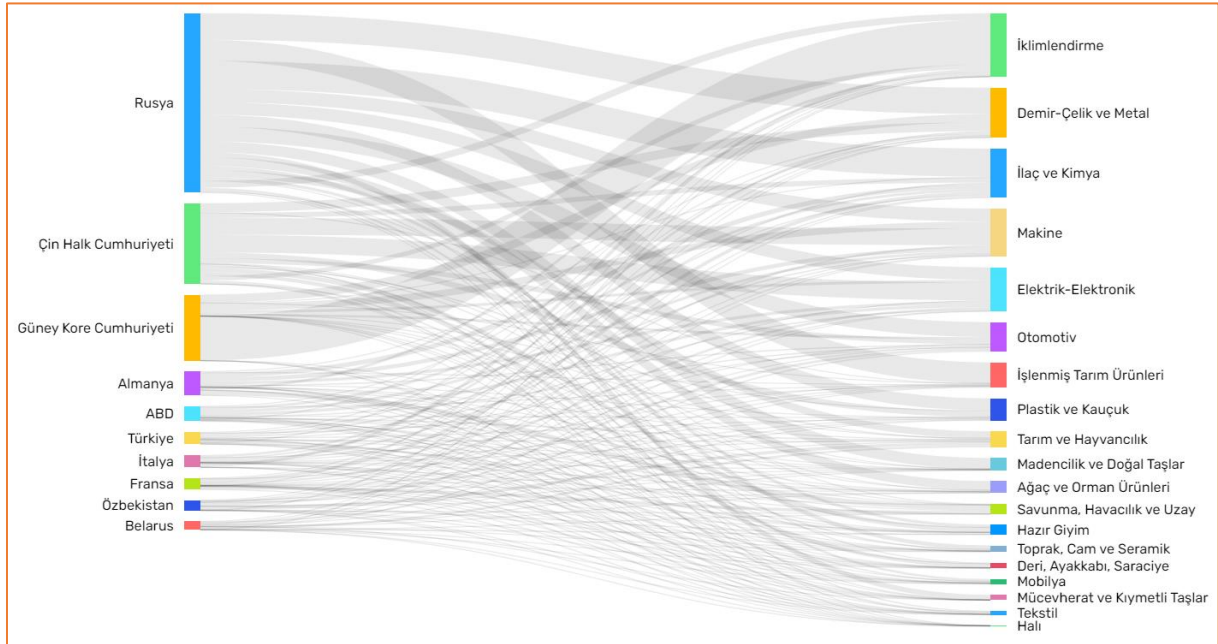
Kazakistan'ın İthalatında İlk 10 Ürün (2022-milyar \$)

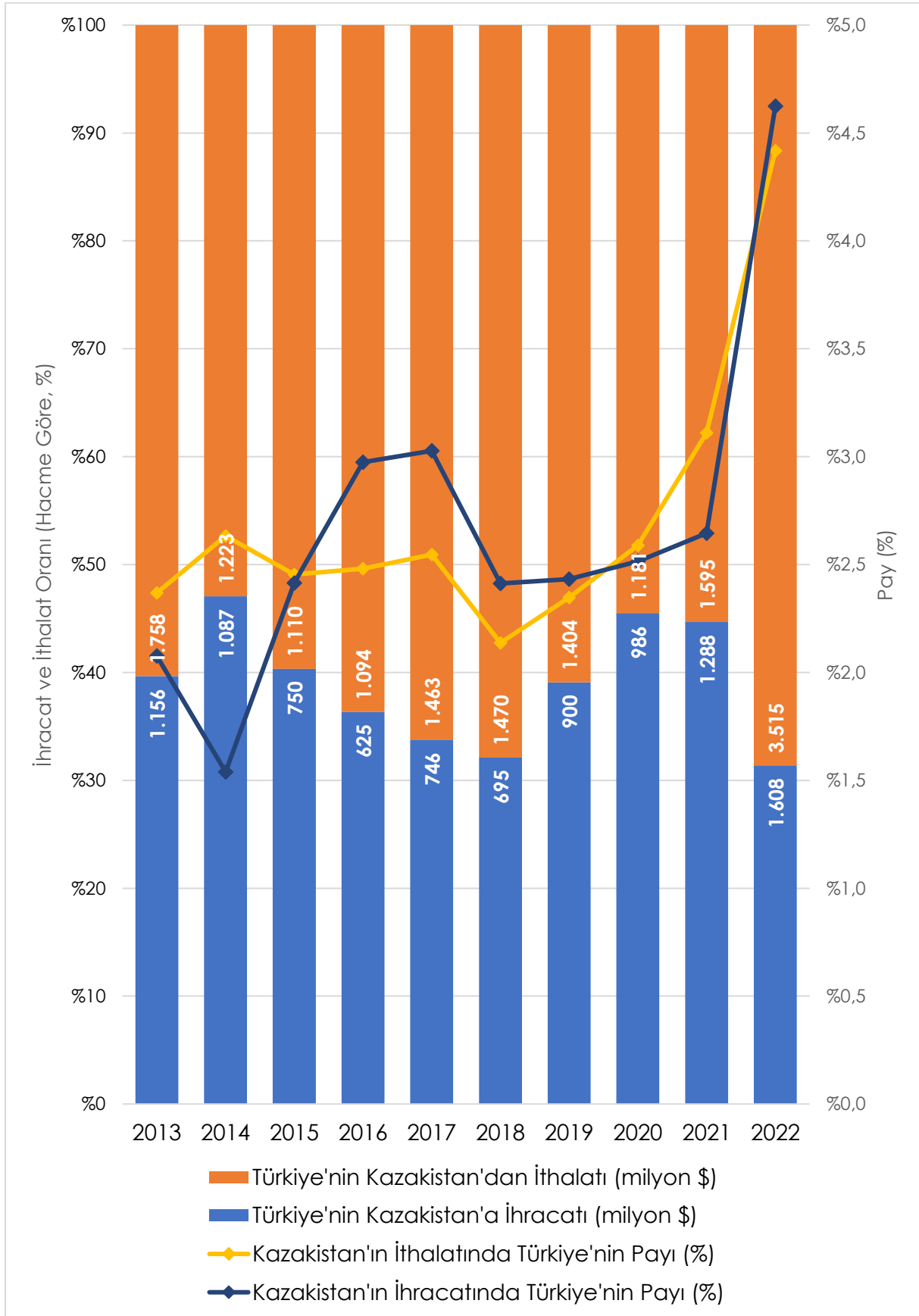
Kazakistan'ın İhracatında Sektörlere Göre Ülkeler (2020)

Kazakistan'ın İthalatında Sektörlere Göre Ülkeler (2020)

III-KAZAKİSTAN-TÜRKİYE DİŞ TİCARETİ

Kazakistan'a İhracatımızda Sektörler (TİM, TÜİK, 2022)

SEKTÖR	2021 (x1000\$)	2022 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM (GTS)	1.288.142	1.606.422	%24,7
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	331.055	250.093	-%24,5
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	121.319	196.575	%62,0
Makine ve Aksamları	112.774	139.352	%23,6
Otomotiv Endüstrisi	49.639	129.390	%160,7
Elektrik ve Elektronik	85.712	108.017	%26,0
Tekstil ve Hammaddeleri	55.491	75.500	%36,1
İklimlendirme Sanayii	45.899	61.647	%34,3
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	54.658	60.914	%11,4
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	27.611	59.162	%114,3
Halı	50.272	49.466	-%1,6
Demir ve Demir Dışı Metaller	58.018	47.992	-%17,3
Deri ve Deri Mamulleri	44.433	31.043	-%30,1
Çelik	30.618	26.632	-%13,0
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	21.926	12.555	-%42,7
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	9.767	11.797	%20,8
Madencilik Ürünleri	12.615	9.154	-%27,4
Yaş Meyve ve Sebze	7.171	9.000	%25,5
Kuru Meyve ve Mamulleri	6.577	8.856	%34,6
Savunma ve Havacılık Sanayii	1.377	5.691	%313,2
Mücevher	8.392	4.531	-%46,0
Meyve Sebze Mamulleri	1.494	3.371	%125,6
Zeytin ve Zeytinyağı	1.555	2.504	%61,1
Süs Bitkileri ve Mamulleri	3.852	1.392	-%63,9
Diğer Sanayi Ürünleri	646	713	%10,4
Fındık ve Mamulleri	539	373	-%30,7
Gemi, Yat ve Hizmetleri	399	298	-%25,1
Tütün	342	109	-%68,0

Kazakistan'dan İthalatımızda Sektörler (TİM, TÜİK, 2022)

SEKTÖR	2021 (x1000\$)	2022 (x1000\$)	Değişim %
TOPLAM	1.595.304	3.514.894	%120,3
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.109.979	1.694.404	%52,7
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	196.841	1.239.120	%529,5
Madencilik Ürünleri	125.776	210.277	%67,2
Mücevher	17.897	189.315	%957,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	75.994	120.640	%58,7
Çelik	26.098	29.874	%14,5
Tekstil ve Hammaddeleri	39.435	19.994	-%49,3
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.257	4.275	%240,1
Elektrik ve Elektronik	12	1.857	%15612,5
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	254	1.846	%628,2
Deri ve Deri Mamulleri	799	1.759	%120,1
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	218	507	%132,6
Makine ve Aksamları	446	349	-%21,8
İklimlendirme Sanayii	8	241	%3041,9
Savunma ve Havacılık Sanayii	4	166	%3797,6
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	157	122	-%22,3
Otomotiv Endüstrisi	1	108	%9254,3
Kuru Meyve ve Mamulleri	92	20	-%78,2
Tütün	0	8	-
Yaş Meyve ve Sebze	30	6	-%79,9
Halı	3	2	-%33,3
Diğer Sanayi Ürünleri	2	2	%11,5
Meyve Sebze Mamulleri	-	-	-
Gemi, Yat ve Hizmetleri	-	-	-
Süs Bitkileri ve Mamulleri	-	-	-
Fındık ve Mamulleri	-	-	-
Zeytin ve Zeytinyağı	-	-	-

IV-KAZAKİSTAN'A İHRACATTA POTANSİYEL

Ürün Grupları Bazında Potansiyeli Yüksek Ürünler

(Ticaret Bakanlığı, Kolay İhracat Platformu)

1	İlaç ve Kimya
293499	Diğer nükleik asitler ve bunların tuzları, diğer heteroksiklik bileşikler
293339	Yapısında başka bir halkaya yapışmamış piridin halkası olan sadece azotlu heterosiklik diğer bileşikler
370120	Anında developpe olarak fotoğraf veren levha filmler
293959	Teofilin ve aminofilinin (teofilin -etilendiamin) diğerleri ve bunların türevleri, tuzları
290819	Fenollerin veya fenol-alkollerin sadece halojenli ikameleri ve bunların tuzlarını içeren diğer türevleri

2	Tarım ve Hayvancılık
040711	Tavuk yumurtaları (Gallus domesticus türü); kuluçkalık
030313	Atlantik somonları (Salmo salar) ve Tuna somonları (Hucho hucho); dondurulmuş
030193	Sazan balıkları (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., vb.); canlı
030221	Tütün balıkları (Reinhardtius hippoglossoides, Hippoglossus hippoglossus, Hippoglossus stenolepis); taze veya soğutulmuş
071120	Zeytin (geçici olarak konserve edilmiş fakat bu halleriyle yenilmeye elverişli olmayan)

3	Demir-Çelik ve Metal
731811	Demir veya çelikten dış açılmış tirfonlar
790310	Çinkodan ince tozlar
730890	Demir/çelikten diğer inşaat (94.06 pozisyonundaki prefabrik yapılar hariç), diğer inşaat aksamı ve inşaatla kullanılan sac, çubuk, profil, boru vb
820820	Ağaç işleyen makina veya mekanik cihazlara mahsus adi metallere bıçaklar ve kesici ağızlar
830140	Adi metallere diğer kilitler

4	Makine
843780	Kuru baklagillerin veya hububatın öğütülmesine veya işlenmesine mahsus makina ve cihazlar (çiftlik tipi makina ve cihazlar hariç)
847410	Toprak, taş, cevher veya katı haldeki diğer mineral maddeleri tasnif etmeye, elemeye, ayırmaya veya yıkamaya mahsus makinalar
843830	Şeker imaline mahsus sanayi amaçlı makina ve cihazlar
842959	Kendinden hareketli mekanik diğer küreyiciler, diğer ekskavatörler ve diğer küreyici yükleyiciler
847490	84.74 Pozisyonundaki makinalar için aksam ve parçalar

5	Elektrik-Elektronik
900659	Diğer fotoğraf makineleri
910511	Çalar saatler; elektrikle çalışanlar
854449	Bağlantı parçaları takılmamış diğer elektrik iletkenleri; izole edilmiş, gerilimi ≤ 1000 V
902212	Bilgisayarlı tomografi cihazları
851210	Bisikletler için aydınlatma veya gözle görülebilen işaret cihazları

6	Hazır Giyim
610329	Erkek/erkek çocuk için takımlar; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)
611692	Eldivenler, tek parmaklı eldivenler ve parmaksız eldivenler; pamuktan (örme veya kroşe)
610722	Erkek/ erkek çocuk için gece gömlekleri ve pijamalar; sentetik veya suni liflerden (örme veya kroşe)
611693	Eldivenler, tek parmaklı eldivenler ve parmaksız eldivenler; sentetik liflerden (örme veya kroşe)
620721	Erkek/erkek çocuk için gece gömlekleri ve pijamalar; pamuktan (örülmemiş veya kroşe olmayan)

7	Tekstil
540411	Elastomerlerden monofilamentler; desiteks ≥ 67 , enine kesiti ≤ 1 mm
590110	Zamk veya nişastalı maddelerle sıvanmış mensucat (kitap kapağı, vb. yerlerde kullanılan)
530129	Keten; taranmış veya başka şekilde işlem görmüş, iplik haline getirilmemiş
551442	Dokunmuş mensucat; devamsız poliester lifler ağırlıklı fakat $< \%85$, 3'lü veya 4'lü dimi, pamukla karışık, $m2 > 170$ gr, baskılı
520851	Bez ayağı; baskılı, pamuk $\geq \%85$, $m2 \leq 100$ gr

8	Plastik ve Kauçuk
390422	Plastifiye edilmiş PVC (ilk şekillerde)
401036	Transmisyon kolonu; sonsuz senkronize, vulkanize kauçuktan, $150\text{cm} < \text{çevre} \leq 198\text{cm}$
961310	Tekrar doldurulamayan gazlı cep çıkmakları
401410	Prezervatifler; sertleştirilmemiş vulkanize kauçuktan
401150	Bisikletlerde kullanılanlar kauçuktan yeni dış lastikler

10	İşlenmiş Tarım Ürünleri
160417	Yılan balıkları; hazırlanmış veya konserve edilmiş (bütün veya parça halinde)
240311	Nargile tütünleri; aromalandırılmış olsun, olmasın
200390	Mantar (Agaricus cinsi HARİÇ) ve domalan; sirke/asetik asitten başka usulde hazırlanmış veya konserve edilmiş
150120	Katı domuz yağları (lard ve 15.03 pozisyonlarındakiler hariç)
230641	Düşük erusik asit muhtevalı rep veya kolza tohumu yağlarının ekstraksiyonundan (özütleme) arta kalan küspe ve diğer katı artıklar

10	Hazır Giyim
630720	Cankurtaran yelekleri ve cankurtaran kemerleri
610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
630790	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)
610343	Erkek/erkek çocuk için pantolon, askılı tulum, kısa pantolon ve şort; sentetik liflerden (örme veya kroşe)
630240	Masa örtüleri (örme veya kroşe)

11	Otomotiv
860630	Kendinden hareketli olmayan, yük taşımaya mahsus, kendinden boşaltma tertibatlı vagonlar
860691	Kendinden hareketli olmayan yük taşımaya mahsus örtülü veya kapalı vagonlar
870230	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi ≥ 10 kişi
870220	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem dizel veya yarı dizel hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi ≥ 10 kişi
870830	87.01 ila 87.05 Pozisyonlarında yer alan motorlu kara taşıtları için frenler, servo-frenler ve bunların aksam ve parçaları

12	Toprak, Cam ve Seramik
681140	Amyant içeren amyant-çimentodan, amyant içeren selülozlu çimentodan ve amyant içeren benzerlerinden eşya
690600	Seramikten borular, oluklar ve boru bağlantı parçaları
681182	Amyant-çimentodan, selülozlu çimentodan ve benzerlerinden diğer levha, pano, karo vb.eşya; amyant içermeyen
681011	Çimentodan, betondan veya suni taştan inşaat için bloklar ve levhalar
681293	İşlenmiş amyant liflerinden, amyant veya amyant ve magnezyum karbonat esaslı karışımlarlardan sıkıştırılmış amyant lif conta (yaprak/rulo)

13	Madencilik ve Doğal Taşlar
252610	Tabii steatit (sabun taşı) ve talk; ezilmemiş, toz haline getirilmemiş
261590	Niobyum, tantalum veya vanadyum cevherleri ve bunların zenginleştirilmiş cevherleri
251741	Mermerin granül, parçacık ve tozları
252410	Krisidolit
261610	Gümüş cevherleri ve zenginleştirilmiş gümüş cevherleri

14	Deri, Ayakkabı, Saraciye
650200	Şapka taslakları; her nevi maddeden şeritleri birleştirilerek yapılan/örülen, kalıplanmamış veya kenarları yapılmamış, astarlanmamış, donatılmamış
640291	Diğer ayakkabılar; bileği örten, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden
640220	Ayakkabı; kayışların/şeritlerin tabandaki deliklerden geçirilerek ayakkabı yüzü tabana tutturulmuş, dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden
650699	Diğer maddelerden olan diğer başlıklar
640299	Diğer ayakkabılar; dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden

15	İklimlendirme
842121	Suyun filtre edilmesine veya artırılmasına mahsus makina ve cihazlar
848180	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için diğer musluklar, diğer valfler, vb. diğer cihazlar
903210	Termostatlar
840310	Merkezi ısıtma kazanları (84.02 pozisyonundakiler hariç)
841381	Sıvılar için diğer pompalar

16	Mobilya
660191	İç içe girebilen milleri olan diğer şemsiyeler
940140	Yatak haline getirilebilen oturmaya mahsus mobilyalar; kamp veya bahçede kullanılanlar HARIÇ
940350	Yatak odalarında kullanılan ahşaptan mobilyalar
940360	Ahşaptan diğer mobilyalar
940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar

17	Halı
570242	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş
570220	Dokunmuş yer kaplamaları; Hindistan cevizi (koko) liflerinden, tufte veya floke edilmemiş
570291	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; yün veya ince hayvan kıllarından, hav yapısında olmayan, hazır eşya halinde olan, tufte veya floke edilmemiş
570250	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında olmayan, hazır eşya halinde olmayan, tufte veya floke edilmemiş
570249	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; dokumaya elverişli diğer maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte veya floke edilmemiş

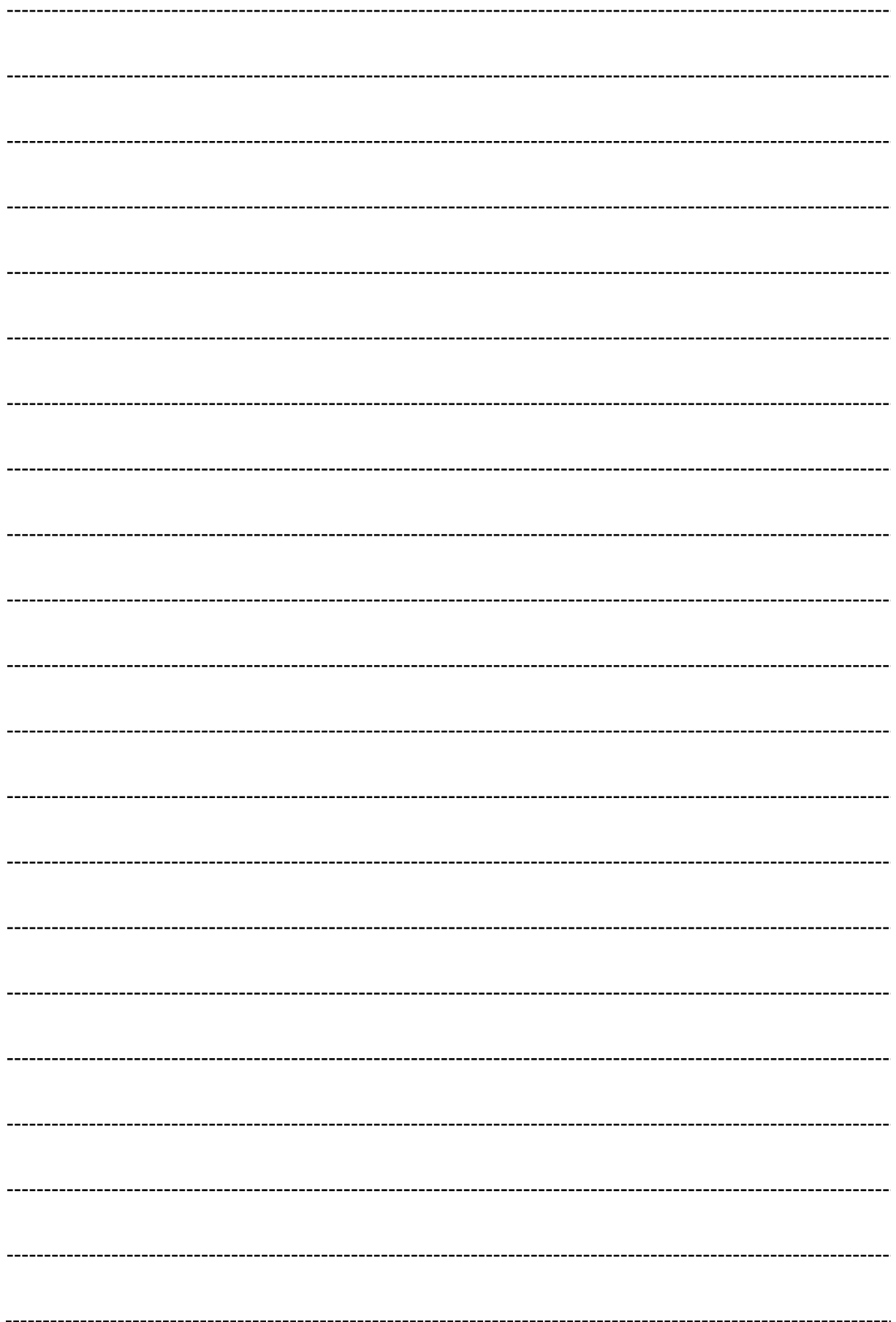
18	Mücevherat ve Kıymetli Taşlar
710900	Altın kaplamalı gümüşler veya adi metaller (işlenmemiş veya yarı işlenmiş)
710420	Sentetik/terkip yoluyla elde edilen kıymetli veya yarı kıymetli diğer taşlar; işlenmemiş veya basit bir şekilde kesilmiş veya kabaca yontulmuş
710410	Piezo - elektrik kuvarsları
711790	Taklit diğer mücevherci eşyası
711719	Adi metalden taklit diğer mücevherci eşyası; kıymetli metallerle kaplanmış olsun olmasın

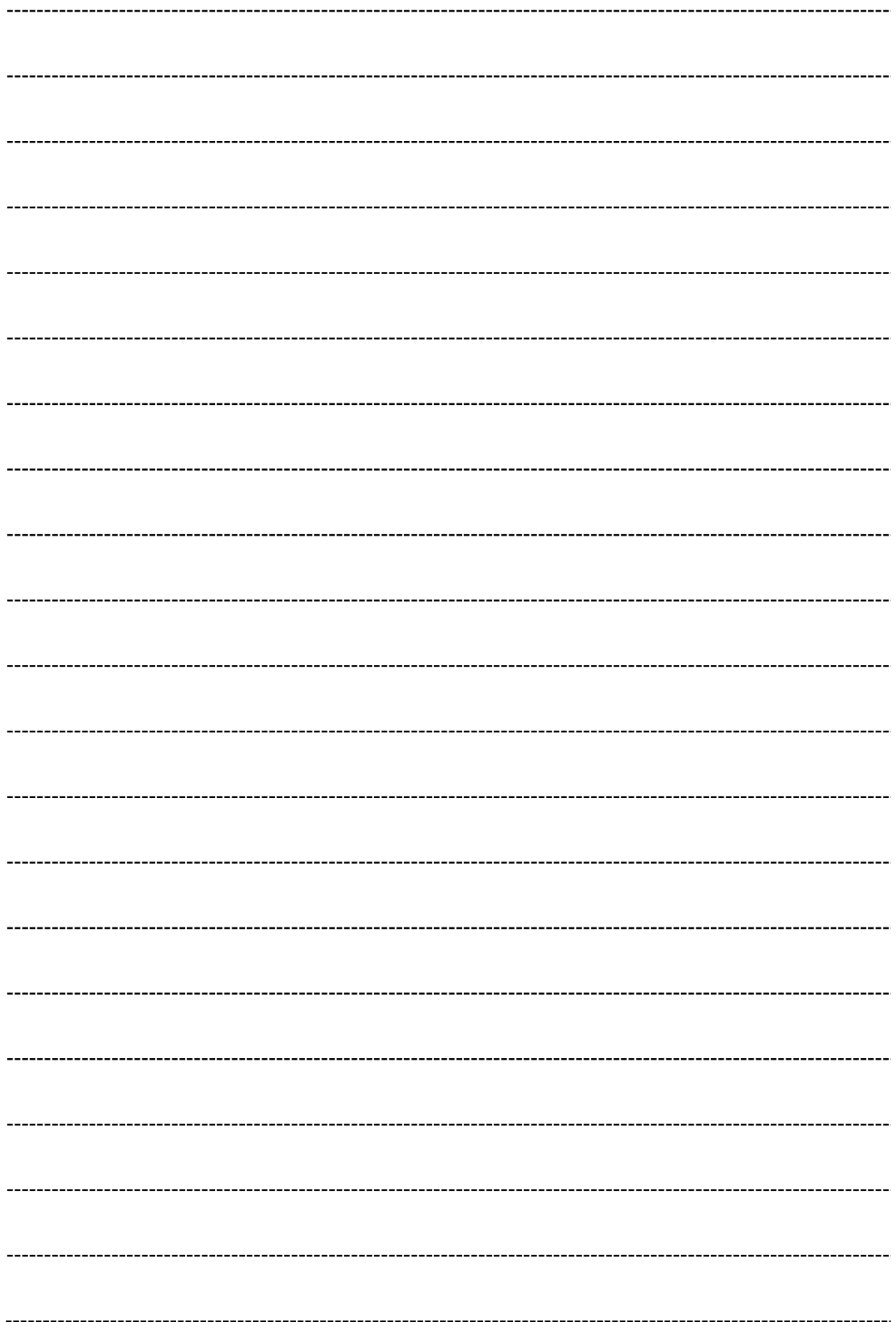
19	Savunma, Havacılık ve Uzay
880212	Helikopter (2022 yılı ve sonrası için insansız olanlar HARIÇ); boş haldeki ağırlıkları > 2 000 kg
930110	Topçu silahları (örneğin; toplar, obüsler ve havanlar)
840721	Deniz taşıtları için dıştan takma kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)
871000	Tanklar ve motorlu diğer zırhlı savaş taşıtları (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları
901310	Silahlar için teleskopik dürbün, periskoplar, 84, 85, 90. fasıllardaki makina, alet, cihaz veya tertibatın aksam ve parçasını teşkil eden teleskoplar

Notlar

1. Bilgi notuna konu ülkenin dış ticaret verileri ile Türkiye'nin ilgili ülke ile karşılıklı ticaret verileri arasındaki uyumsuzluklar veri açıklama politikalarındaki farklılıklardan ve ülkelerin kamuoyu ile paylaşmadığı gizli verilerden kaynaklanmaktadır.
2. İhracat tutarı FOB bedeli üzerinden, ithalat tutarı ise CIF bedeli üzerinden hesaplanmaktadır.
3. Bu bilgi notu güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Türkiye İhracatçılar Meclisi bu notta yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Bu not ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İhracatçılar Meclisi hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

[illegible]

TİM **TÜRKİYE**
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

TİM Ekonomik Araştırmalar
www.tim.org.tr